

A szentláda hatása

Suhai György

2021.03.14.

A szentláda helye a szentélyben, a szentek szentjében volt. A láda a *szövetség* ládája volt, Isten népével kötött szövetségének legfőbb szimbóluma. Istent, **Isten jelenlétét** szimbolizálta és közvetítette a nép számára. Isten érzékszerveinkkel is megtapasztalható jelenléte tehát a szentélyre korlátozódott. Csak a főpap férhetett hozzá ehhez az isteni jelenléthez, és ő is csak évente egyszer, és akkor is csak szigorú óvintézkedések betartása mellett, különben azonnal meghalt (3 Móz 16:2, 13). Voltak azonban olyan kivételes helyzetek, amikor a szentláda kikerült a megszokott, védett helyéről, s így Isten jelenléte a szentsátron kívül is hozzáférhetővé, megtapasztalhatóvá vált, különböző hatást gyakorolva az emberekre attól függően, hogy ki hogyan viszonyult a ládához, azaz a közvetlen isteni jelenléthez. Vegyük sorra ezeket a rendkívüli találkozásokat a szentládával.

A szentláda a filiszteusok között (1 Sám 5)

Amikor egyszer Isten népe kivonult, hogy megvívjon a filiszteusokkal, magukkal vitték a ládát is az ütközetbe. Azt gondolták, hogy ha a láda velük van, akkor Isten is velük van és biztos győzelem vár rájuk. De nem így lett. A filiszteusok győztek és még a ládát is zsákmányul ejtették. Isten népének tehát meg kellett tanulnia azt, hogy Isten jelenléte nincs automatikusan a ládához kötve. A ládához nem lehet babonás módon viszonyulni, Istent nem lehet a láda mozgatása által cselekvésre készíteni, nem lehet semmilyen módon és semmilyen eszközzel bebiztosítani az ő jelenlétét.

Nincs recept, sem jól bevált módszer arra, hogy ha ezt vagy azt csináljuk, akkor Isten jelenléte automatikusan megtapasztalható lesz, pl. ha bizonyos metódus mentén plántálunk gyülekezeteket, ha bizonyos fajtájú és töltetű dicsőítő énekeket éneklünk, ha lélek által imádkozunk (netán nyelveken, ahogy némelyek állítják és gyakorolják), ha rendszeresen csendességet tartunk stb.; még akkor se, ha ezek egyébként Istentől rendelt eszközök az ő jelenlétének megélésére, közvetítésére. Hiszen valószínűleg Isten rendelte el azt is, hogy az ő népe vigye magával a ládát, ha harcba megy és bizonyára többször is megtapasztalták azt, hogy tényleg hatással volt a láda, az Isten jelenléte a háború kimenetelére (1 Sám 14:18-23). De akkor sem tudjuk bebiztosítani a magunk számára az ő jelenlétét csupán azzal, hogy mindent úgy csinálunk, ahogy akkor csináltuk, amikor legutóbb működött, azaz amikor érzékelhetővé vált és kiáradt Isten jelenléte. Ha Isten népe nem hisz Istenben, nincs élő közösségben vele, akkor még az olyan szent ereklje, mint az Isten ládája (vagy az áldozatok vagy az ima vagy a Biblia) sem fog rajtuk segíteni. Tehát hit nélkül semmit nem érnek az Isten által adott istentiszteleti eszközök, szimbólumok és nem fognak semmit se közvetíteni Isten jelenlétéből. Hit nélkül ezek az eszközök a babona eszközeivé lesznek. Ez az epizód kijózanító és sokkoló hatással volt Isten népére.

De a filiszteusoknak, Isten és az ő népe ellenségeinek is meg kellett tanulniuk valamit az Isten ládájával, jelenlétével kapcsolatban. Amikor a győzelmük jeleként betették azt Dágon, az ő istenük templomába, Dágon szobra darabokra tört, a filiszteus városokat pedig különböző csapások sújtották, ahol csak a láda megjelent. Végül kénytelenek voltak visszaküldeni azt Izráelbe. Tehát meg kellett tanulják, hogy a láda nem csupán egy jelentéktelen kis nép jelentéktelen istenségének a jelentéktelen kegytárgya, hanem a világ Urának a szent ládája! Annak a mindenható Istennek, aki minden istenségnél, még a filiszteusok istenénél is sokkal hatalmasabb.

Tehát a nép babonás hitetlensége vereséget eredményezett. Amikor pedig az ellenség próbálta semmibe venni azt, az súlyos csapásokat vont maga után. Izráel túlértékelte, a filiszteusok pedig alul értékelték a ládát. Isten jelenléte tehát veszélyes fenyegetést jelenthet azok számára, akik hitetlenül viszonyulnak hozzá. Erre példa a következő incidens is.

A szentláda Bét Semesben (1 Sám 6)

Amikor a ládát visszaküldik a megrémült filiszteusok, Bét Semesben áll meg a ládát szállító ökrös fogat. A Bét semesiek nagyon megöriülnek a ládának, égő- és véresáldozatot mutatnak be az Úrnak (1 Sám 6:13-15). Ez így rendben is lett volna, de a Béth semesiek nagyon kíváncsi emberek voltak és nem tudták megállni, hogy ne kukucskáljanak bele a ladába.

1 Sám 6:19-20 És megvert az Úr a Béth-Semesbeliek közül némelyeket, mivel belenéztek az Úr ladjába. Megvert pedig a nép közül ötven ezer és hetven embert. És a nép szomorkodott, hogy az Úr ilyen nagy csapással sújtotta a népet. ²⁰ Mondának azért a Béth-Semesbeliek: Kicsoda állhat meg az Úr előtt, e szent Isten előtt? – azaz, kicsoda maradhat életben a szent Isten jelenlétében?

Ez miért volt akkora baj, t.i. hogy belenéztek a ladába? Nos ehhez tudnunk kell azt, hogy mi volt a ladában. A szövetség alapidokumentuma, vagyis a törvény 2 kőtáblája.

A láda fedelét úgy hívták, hogy az engesztelés (helye/fedele, vö. 2 Móz 25:21-22; 3 Móz 16:2; Zsid 9:5 stb.), ez volt a kegyelem királyi trónja a földön (vö. Zsid 4:16). Azért nevezték így a láda fedelét, mert amikor a főpap évente egyszer bement a szentek szentjébe az áldozat vérével, akkor mindig a láda fedelére hintette a vért, így szerzett engesztelést a nép minden bűne számára (vö. 3 Móz 16:14-16). Vagyis a vérrel borított engesztelés fedele (a kegyelem trónja) rejtette el, takarta el a törvényt, Isten tökéletes elvárását a néppel szemben.

De nem csak a törvény 2 kőtáblája volt a ladában, hanem a mannás aranykorsó és Áron kivirágzott vesszője is. Mindhárom dolog Isten népe lázadására emlékeztetett: a törvénytáblák az Isten *akarataival* szembeni lázadásra, a mannás aranykorsó Isten *gondoskodásával* szembeni lázadásra, Áron vesszője pedig az Isten által adott *vezetés* elleni lázadásra. Ezt az átfogó lázadást fedezte el folyamatosan az engesztelés fedele.

Ugye értjük már, hogy miért volt olyan súlyos, sőt halálos bűn az, hogy belenéztek a Bét semesiek a ladába? Ahhoz ugyanis, hogy ezt megtegyék félre kellett tolni az engesztelés fedelét! Tehát szemtől szembe találták magukat a törvénnyel, ami azonnal elítélte őket! A kegyelem és vér nélkül szembesültek a törvénnyel, Isten szentségével és az ő bűnükkel. Ez pedig azonnali halált eredményezett.

Ezért veszélyes a törvényt prédikálni kegyelem nélkül, azaz Isten hihetetlenül magas elvárásával és a lázadásukkal, bűnükkel szembesíteni az embereket, mert az lelki halált, betegséget eredményez ma is, ha nem beszélünk rögtön Krisztus engeszteléséről és annak megigazító, büntörlő hatásáról, azaz ha félretesszük a „kegyelem fedelét”!

Uzza és a Szentláda (2 Sám 6:6-7)

Amikor Dávid fel akarja vinni a ládát Jeruzsálembe, nem tartja be Isten szigorú előírásait a láda szállításával kapcsolatban (1 Krón 15:13) és a léviták válla helyett ő is egy szekéren szállíttatja azt (lehet, hogy a filiszteusoktól vette az ötletet?). Amikor a szekér megbillen, egy Uzza nevű lévita

odakap és hozzáér a ládához, pusztán emberi jó szándékból, és ő is azonnal meghal. Nem néz bele, csak hozzáér. A szent, tiszta isteni jelenlét találkozik a jó szándékú, de bűnös emberrel és azonnal megöli őt. Uzza meg akarta védeni, őrizni Isten jelenlétét. De Isten jelenléte nem szorul a mi védelmünkre. Ő meg tudja védeni magát. Jó példa lehet erre, hogy amikor valaki Istent vagy Jézust szidja, becsméri, nekünk nem kell Isten védelmére kelnünk. Nem Istent kell megvédenünk az emberek szidalmától, hanem sokkal inkább az Őt szidalmazó emberért kell sürgősen közbenjárunk, őt kell megvédenünk a szent Istentől (Rm 1:18-19, vö. 2 Thessz 2:11-12)!

A láda, azaz Isten jelenléte olyan volt, mint egy oroslán. Nem csak hogy nem szorult emberi védelemre, hanem egyenesen életveszélyes volt a közelébe kerülő ember számára. A szentek szentje volt az „orszlán ketrece”. Nagyon szigorú óvintézkedések megtételével szabadott volna csak az oroslánt kivenni a ketrecéből és átszállítani egyik helyről a másikra. Dávid nagyon nagy hibát követett el itt. Valójában neki kellett volna meghalnia. A következő incidens is hajmeresztő.

A szentláda Obed Edom házábanál (2 Sám 6:10-11)

Dávid ezt látva megretten és ijedtében besuvasztja a ládát egy Izraelben élő, de gáti, tehát pogány származású ember házába (Góliát is gáti volt)! Obed Edom neve jelentése: „Edom szolgálja”. A fenti képnél maradván, Dávid, ijedtében bezárja az oroslánt egy pogány ember házába. Na ez aztán „bölc” döntés! A szent Isten ládája, aki nemrég megölt egy óvatlan lévitát, 3 teljes hónapig egy pogány ember házában állomásozik!? Ez aztán biztos út a pusztuláshoz! Ám a legnagyobb megdöbbenésünkre azt olvassuk, hogy **igen megáldotta Isten Obed Edomot és egész házát** (2 Sám 6:11)!!

Hát ezt meg hogyan értelmezzük?

Mit tett vajon ez az ember Isten ládájával, hogy ennyire megáldotta őt az Úr? Nos, pont az a feltűnő, hogy ellentétben a korábbi esetekkel, semmit nem olvasunk itt arról, hogy bármit is tett volna Obed Edom, aminek következményeként Isten megáldotta volna őt. És a törvény időszakában ez a „hallgatás” különösen is sokat mondó. Hiszen egy olyan időszakban vagyunk, ahol az a szövetségi dinamika van érvényben, hogy ha rosszat teszel, azaz ellene szegülsz Isten törvényének, akkor ezzel átkot vonsz magadra és családodra. Ha pedig betartod Isten törvényét, jönni fognak az áldások. Jól érzékeltetik ezt a dinamikát a fenti esetek. De Obed Edom esete teljesen kilóg a sorból.

Dávid minden fontosabb isteni parancsot megszeg azzal, hogy egy nem lévita, nem zsidó ember házábanál helyezi el a szentládát. Ha valamit, akkor ezt a húzását is komoly csapással kéne, hogy sujtsa Isten. És pont az ellenkezője történik!

Pont az a feltűnő ebben az epizódban, hogy Obed Edom *nem csinál az égvilágon semmit* (még csak áldozatot se mutat be, mint a Bét semesiekkel) és Isten mégis ráárasztja az áldását az egész családjára. Isten (Dávid) váratlanul, minden előkészület és óvintézkedés nélkül „meglepi” őt a maga (egyébként veszélyes) jelenlétével és Obed Edom egyszerűen csak ott van ebben az isteni jelenlétben és nem történik semmi baja. Akárcsak egykor Dánielnek az oroslánok vermében. Nem kíváncsiskodik. Nem próbálja megvédeni a ládát. Nem próbálja bebiztosítani magának Isten jelenlétét vagy áldásait. Nem viszonyul hozzá babonásan. Még csak azt sem olvassuk, hogy félne Isten jelenlététől. Egyszerűen csak befogadja (és egy idő után valószínűleg már élvezzi) Isten jelenlétét és hagyja, hogy Isten jelenléte kifejtse a hatását. Ez a titka Obed Edom áldásának.

És ez az epizód előrevetíti az új szövetség dinamikáját. Jézus engesztelésének köszönhetően mi folyamatosan Isten közvetlen jelenlétében, a szentek szentjében élhetünk élvezve annak minden

áldását. Jézus örökre megbékített bennünket Istennel és bevitt minket az „oroszlán ketrecébe” az Isten közvetlen jelenlétébe.

Zsid 6:19-20 Mely lelkünknek mintegy bátorságos és erős horgonya **és beljebb hatol a kárpitnál,** ²⁰ **ahova útnyitóul bement értünk Jézus,** aki örökké való főpap lett Melkisédek rendje szerint.

Többé nem a szentláda, hanem Jézus van ott a szentek szentjében. Őbenne jelent meg az Isten jelenléte és ő azt ígérte, hogy *“íme én vetek vagyok minden napon a világ végezetéig”* (Mt 28:20). S hogy miért nem veszélyes többé számunkra ez a jelenlét? Azért, mert...

Rm 3:21 Most pedig **törvény nélkül** jelent meg az Isten igazsága.

Azaz Isten, Jézusban nekünk adta az Ő igazságát, tökéletes szentségét, a mi cselekedeteinktől, engedelmességünktől, azaz a törvénytől függetlenül! A törvény többé semmilyen befolyással nincs a kettőnk kapcsolatára. Olyan igazzá, tökéletessé tett bennünket Isten, mint Jézust. Nem haragszik többé ránk, nem kárhoztat minket (Rm 8:1). És aki ezt egyszerűen elhiszi, átveszi, hittel befogadja, az bekerül az Isten közvetlen jelenlétébe, a lehető legszorosabb, legmeghittebb kapcsolatba az élő Istennel és elkezdenek rááradni az áldások.

Ef 1:3 Áldott legyen az Isten, és a mi Urunknak, Jézus Krisztusnak Atyja, **aki megáldott minket minden lelki áldással** a mennyeiben a Krisztusban.

És ezért, ezekért az áldásokért nekünk az égvilágon semmit nem kell és nem is szabad tenni! Csupán el kell fogadnunk. Csupán hagynunk kell, hogy ránk áradjon Isten kegyelme és az ebből fakadó áldások.

2 Kor 9:8 Az Istennek pedig van hatalma arra, hogy **rátok árássa minden kegyelmét;** hogy mindenben, mindenkor minden szükségessel rendelkeztek, hogy bőven teljék minden jótéteményre.

Első és legfontosabb alapszabály Isten országában: *Ne csinálj semmit Isten áldásaiért!* Hidd el és élvezd az Ő jelenlétét és engedd, hogy áradjon az áldás. Sokan elkövetik azt a hibát, hogy miután Isten teljesen spontán újjászülte őket, azaz megajándékozta őket az Ő csodálatos, természetfeletti jelenlétével és elkezdik megtapasztalni az ezzel járó csodálatos áldásokat, elkezdenek megpróbálni valamit tenni azért, hogy bebiztosítsák maguknak azt, ami már az övék, a helyett, hogy továbbra is hagynák, hogy Isten jelenléte kifejtsse hatását az életükbe. Ez a kegyességi stressz. Az a hamis gondolat, hogy valamit biztosan tennem kell nekem is azért, hogy Isten továbbra is megáldjon engem. Meg vagyok győződve róla, hogy Isten sokkal bőségesebben szeretne adni nekünk, mint ahogy mi azt feltételezzük róla.

Ef 3:20 [Isten] **végtelen bőséggel mindent megtehet, feljebb, mint kérjük vagy elgondoljuk,** a bennünk munkálkodó erő szerint.

Tevési, teljesítési kényszer helyett sokkal inkább arra kéne törekedjünk, hogy megtanuljunk hinni, azaz elfogadni, befogadni mindazt, amit Isten Krisztusban már nekünk ajándékozott és ránk akar árasztani (vö. Jn 6:28-29).

Obed Edomot annyira megáldotta Isten, hogy az mindenki számára nyilvánvaló, látható, szembetűnő volt! És erre számíthatunk mi is, az új szövetség idején. Mi mindent láthattak Obed Edom életén az emberek, amire azt mondták, hogy ez csak is az Isten áldása lehet? A gyerekei elkezdtek feltűnően jól viselkedni? Teherbe esett a meddő felesége? Feltűnően sok kis bárány és kis borjú született? Megsokszorozódott a termés? Meggyógyult minden beteg a családban és még az állatok között is? S

mindez nagyon rövid idő, 3 hónap alatt történt! S az is valószínű, hogy a láda távozása után sem maradtak el az áldások (vö. 1 Krón 26:4-8).

Talán Jábéc imádsága segíthet még nekünk abban, hogy mit értett áldás alatt egy akkor élő zsidó ember.

1 Krón 4:10 És Jábes az Izráel Istenét hívta segítségül, mondván: **Ha engem megáldanál és az én határomat kiszélesítenéd, és a te kezed velem lenne, és megoltalmaznál engem minden veszedelemtől, hogy ne érjen fájdalom!** És megadta neki Isten, amit kért.

Nem is szabad meglepődnünk azon, hogy ilyen intenzív, áldásokban gazdag istenélmény után Obed Edom is csatlakozott a Dávid által megszervezett hivatalos „dicsőítő csapathoz” (feltéve, hogy ugyanarról az Obed Edomról van szó¹)! Ott dicsőítette Istent egész életében közvetlenül a szentláda közelében, hálából mindazért a jóért, amit családjával együtt átélt Isten jelenlétében!²

1 Krón 15:19-21 Énekesek: Hémán, Asáf és Etán, réz czimbalmokkal, hogy zengedezzenek,... Obed-Edom, Jéhiel és Azaziás, hogy énekeljenek citerákkal.

Mert mi más lehetne a megfelelő válasz Isten jelenlétére és áldásaira, mint az Ő dicsőítése?

Zsolt 106:1 Dicsérjétek az Urat. Magasztaljátok az Urat, mert jó, mert örökkévaló az ő kegyelme.

Zsolt 150:1-6 Dicsérjétek az Urat! Dicsérjétek Istent az ő szent helyén; dicsérjétek őt az ő hatalmának boltozatán! ² Dicsérjétek őt hősi tetteiért, dicsérjétek őt nagyságának, gazdagsága szerint! ³ Dicsérjétek őt kürt-zengéssel; dicsérjétek őt hárfán és citerán; ⁴ Dicsérjétek őt dobbal és tánccal, dicsérjétek őt hegedűkkel és fuvolával; ⁵ Dicsérjétek őt hangos cimbalommal, dicsérjétek őt harsogó cimbalommal. ⁶ Minden lélek dicsérje az Urat! Dicsérjétek az Urat!

¹ Noha csak lévíták vehettek részt a dicsőítésben, mégis úgy tűnik, hogy Obed Edom is bekerült ebbe a kiváltságos szolgálói körbe (ld. még 1 Krón 16:37-38; 26:4-8, 15), nem születés, hanem rendkívüli áldás megtapasztalás révén. Ezen áldások egyike volt, hogy Obed Edomnak 8 fia és rengeteg unokája is született és nem csak ő, de a fiai és unokái is rendkívül tehetséges zenészek voltak (1 Krón 26:4-8). Dávid lelkületéről is sokat elárul az, hogy bevette őt és fiait a dicsőítő csapatba. Ezzel is jelezte, hogy mennyire fontos számára, hogy olyanok dicsőítsék az Urat, akik meg is tapasztalták az ő jelenlétét és áldásait! Azaz, akiknek a szívét átformálta Isten jelenléte és akiknek a szíve csordultig van hálával Isten áldásaiért. Dávid számára fontosabb volt a lelkület, mint a tisztség. Ez ma is így kéne, hogy legyen, amikor egy-egy szolgálatra keresünk embereket!

² Minderről bővebben ld. „*Dávid sátra és a dicsőítés szolgálata*” c. írásomat (istenalma.hu).